

Białystok, 21 maja 2013 roku

OB-III.431.1.2013.DR

Pan
Antoni PEŁKOWSKI
Burmistrz Wasilkowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w zw. z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn zm.) w dniach 14-15 lutego 2013 roku pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

1. **Anna Sosnowska-Adamska** – inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji – pełniąca funkcję przewodniczącej zespołu - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 1 znak: OB-III.431.1.2013.DR z dnia 13 lutego 2013 roku wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Andrzeja Władysława Gawkowskiego
2. **Dorota Romanowicz** – inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 2 znak: OB-III.431.1.2013.DR z dnia 13 lutego 2013 roku wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Andrzeja Władysława Gawkowskiego
3. **Konrad Michałowski** – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji – upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 3 znak: OB-III.431.1.2013.DR z dnia 13 lutego 2013 roku wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Andrzeja Władysława Gawkowskiego,

przeprowadzili kontrolę w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wasilkowie, ul. Białostocka 7, 16-010 Wasilków.

Przeprowadzona kontrola była kontrolą planową dotyczącą oceny prawidłowości realizacji zadań określonych ustawą z dnia 29 września 1986 roku – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 z późn zm.), rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 roku, Nr 136, poz. 884 z późn. zm.),

ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).

Kontroli podlegał okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2012 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z uchybieniami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że:

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przestrzegał właściwości miejscowej w sprawach rejestracji stanu cywilnego.

Akty stanu cywilnego sporządzane są przy wykorzystywaniu systemu komputerowego (§ 2 ust. 1 rozporządzenia). Stosowana jest właściwa numeracja aktów stanu cywilnego – zgodnie z zasadami określonymi w przepisach § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.).

Księgi stanu cywilnego za 2012 rok zostały prawidłowo zamknięte – zgodnie z § 12 rozporządzenia.

Wszystkie akty stanu cywilnego były podpisywane przez Kierownika USC i przez osoby zobowiązane do ich podpisania.

Dokumenty do akt zbiorowych aktów urodzeń, małżeństw i zgonów kompletowane są w sposób zgodny z art. 17 ust. 2 p.a.s.c. oraz z § 15 rozporządzenia MSWiA. Każdorazowo znajdowały się w nich dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów.

Akty urodzenia sporządzone na podstawie zgłoszenia noworodka zostały sporządzone prawidłowo. Dane zawarte w aktach urodzenia są zgodne z danymi zawartymi w dokumentach zebranych w aktach zbiorowych.

W przypadku aktów dotyczących małżeństw zawartych przed Kierownikiem USC stwierdzono, że osoby zawierające związek małżeński były pełnoletnie. Zachowany został termin miesięczny od daty złożenia pisemnych zapewnień przez nupturientów. Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo złożyły Kierownikowi USC dokumenty wymagane przepisami prawa, niezbędne do zawarcia małżeństwa.

Zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydawane były zgodnie z treścią przepisu art. 4¹ k.r.i o.

Zaświadczenia stanowiące podstawę sporządzenia aktów małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.i o. zostały sporządzone i podpisane przez upoważnione osoby oraz wpłynęły do USC w wymaganym ustawowo terminie - na zaświadczeniach odnotowywano datę ich wpływu do Urzędu. Małżeństwa były zawarte w terminie ważności zaświadczenia.

We wszystkich sprawdzonych aktach małżeństw dane zawarte w aktach małżeństw były zgodne z danymi zawartymi w zaświadczeniach w zakresie daty i miejsca zawarcia związku małżeńskiego oraz imion i nazwisk małżonków. W jednym przypadku stwierdzono,

iż nie ujęto w akcie małżeństwa drugiego imienia matki kobiety, zawierającej związek małżeński (dot. aktu małżeństwa Nr 55/2012).

Wszystkie akty zgonów sporządzane na podstawie karty zgonu były sporządzane prawidłowo. Zgłoszenia zgonów dokonywane były prawidłowo i w ustawowym terminie, zgodnie z treścią art. 64 p.a.s.c. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią aktów zgonu a treścią kart zgonu, na podstawie których akty zostały sporządzone.

Wydane decyzje o wpisaniu zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego podejmowane były w trybie art. 73 ust. 1, decyzje dotyczące zarejestrowania w polskich księgach zdarzeń, które nastąpiły za granicą – art. 70 i dotyczące sprostowania oczywistego błędu pisarskiego – art. 28 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego posiadały prawidłową podstawę prawną. Decyzje zaś dotyczące uzupełnienia aktu stanu cywilnego posiadały nieprawidłową podstawę prawną – art. 36 ust. 2.

W wydawanych decyzjach Kierownik USC powoływał niewłaściwy publikator ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W decyzjach wydanych przez Kierownika USC właściwie oznaczone były strony postępowania. W przypadku gdy strona postępowania była reprezentowana przez pełnomocnika, do akt załączano dokument stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa. Odbiór decyzji potwierdzany był podpisem strony lub pełnomocnika na egzemplarzu decyzji przechowywanym w aktach zbiorowych. W przypadku doręczania decyzji za pośrednictwem poczty w aktach znajdowały się zwrotne potwierdzenia odbioru.

W jednym przypadku (dot. aktu małżeństwa Nr 14/2012) - strony ustanowiły pełnomocnika do doręczeń w kraju, natomiast Kierownik USC uwzględnił go w decyzjach jako pełnomocnika w sprawie.

W dwóch przypadkach (akt urodzenia Nr 20/2012 i Nr 21/2012) podejmując decyzje w sprawie wpisania zagranicznych aktów urodzenia do polskiej księgi oraz ich uzupełnienia Kierownik USC nie odzwierciedlił faktu, że strony były reprezentowane przez pełnomocnika.

W aktach zbiorowych aktów stanu cywilnego sporządzanych na podstawie decyzji podjętych zarówno w trybie art. 73 ust. 1 p.a.s.c., jak i art. 70 p.a.s.c. znajdują się dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów w ww. trybach. W przypadku aktu małżeństwa Nr 14/2012 oraz Nr 75/2012 Kierownik USC przyjął tłumaczenia aktów małżeństwa podlegających transkrypcji dokonane przez Notariusza Publicznego. *Zgodnie z § 9 rozporządzenia zagraniczny akt stanu cywilnego powinien być przetłumaczony przez tłumacza przysięgłego bądź polskiego konsula*. Ponadto, do uzupełnienia aktu małżeństwa Nr 75/2012 przyjęto odpis aktu urodzenia mężczyzny wydany przez zagraniczny USC wraz z tłumaczeniem dokonany również przez Notariusza Publicznego.

W wydanych decyzjach dot. wpisania zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskich ksiąg (akt urodzenia Nr 22/2012 oraz akt małżeństwa Nr 4/2012) oraz w decyzjach dot. uzupełnienia i/lub sprostowania ww. aktów, druga ze stron brała udział w prowadzonym postępowaniu natomiast nie została uwzględniona w decyzjach.

W pięciu przypadkach dotyczących sprostowania aktów stanu cywilnego brak jest potwierdzenia odbioru decyzji przez drugą stronę postępowania.

W przypadku wpisania aktów urodzenia Nr 4/2012 i Nr 12/2012 i ich uzupełnienia druga strona (ojciec dziecka) nie brała udziału w prowadzonym postępowaniu.

W przypadku zarejestrowania aktu urodzenia, które nastąpiło za granicą (Nr 7/2012) druga strona (ojciec dziecka) nie brała udziału w prowadzonym postępowaniu.

W przypadku jednego aktu małżeństwa sporządzonego na podstawie decyzji o wpisaniu zagranicznego aktu małżeństwa do księgi polskiej, Kierownik USC nanosząc wzmiankę o nazwisku mężczyzny noszonym po zawarciu związku małżeńskiego oraz

o nazwiskach dzieci pochodzących z tego małżeństwa nieprecyzyjnie przytoczył przepisy polskiego Krio.

W trzech przypadkach decyzje dot. uzupełnienia i/lub sprostowania aktu (akt małżeństwa Nr 3/2012, Nr 4/2012 oraz Nr 75/2012) zostały podjęte przed wpisaniem aktu do księgi stanu cywilnego.

W jednym przypadku w decyzji dot. uzupełnienia aktu (akt urodzenia Nr 16/2012) wpisana została nieprawidłowa data wydania tej decyzji.

Podjmując decyzje dot. wpisania zagranicznych aktów do polskich ksiąg Kierownik USC nie zachował istoty transkrypcji, wpisując zarówno w decyzjach jak i aktach w księdze polskiej dane z polskimi znakami diakrytycznymi lub w polskim brzmieniu (dot. aktów urodzenia Nr 3/2012, Nr 9/2012, aktów małżeństwa Nr 2/2012, Nr 3/2012, aktów zgonu Nr 33/2012 i Nr 47/2012). W jednym przypadku (akt małżeństwa Nr 3/2012) Kierownik USC wpisał przez domniemanie nazwiska rodowe matek osób zawierających związek małżeński.

W decyzjach stanowiących podstawę sporządzenia aktów urodzenia Nr 16/2012 i Nr 20/2012 - oraz w aktach urodzenia, a także w decyzji stanowiącej podstawę sporządzenia aktu małżeństwa Nr 3/2012 i w akcie małżeństwa, Kierownik USC wpisał nazwy miejscowości, w których nastąpiły zdarzenia w polskim brzmieniu – odpowiednio „Antwerpia”, zamiast „Antwerpen”, „Londyn” zamiast „London” oraz „Nowy Jork”, zamiast „New York” tak jak wynikało to z zagranicznych aktów stanu cywilnego.

W przypadku podjęcia decyzji o sprostowaniu i/lub uzupełnieniu w aktach stanu cywilnego, w rubryce wzmianki dodatkowe nanoszone były informacje o podjętych decyzjach. W kilku przypadkach wzmianki zostały jednak naniesione na podstawie decyzji nieostatecznych.

W jednym przypadku w decyzji dotyczącej sprostowania aktu małżeństwa Kierownik USC błędnie wpisał numer aktu małżeństwa, podlegającego sprostowaniu.

Z akt zbiorowych dotyczących aktu urodzenia Nr 27/2012 wynika, iż Kierownik USC odniósł się do żądania wnioskodawcy jedynie w części dotyczącej umiejscowienia zagranicznego aktu urodzenia, brak jest natomiast decyzji dotyczącej uzupełnienia przedmiotowego aktu stanu cywilnego (o co również wnosiła strona).

Jedna sprawa dotycząca umiejscowienia zagranicznego aktu urodzenia – wszczęta we wrześniu 2012 roku – do dnia przeprowadzenia kontroli nie została zakończona.

W skontrolowanych sprawach z zakresu zmiany imion i nazwisk dokumenty niezbędne do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego skompletowano prawidłowo, w sposób zgodny z wymogami art. 11 ustawy z dnia z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1414). O dokonanych zmianach zawiadomione zostały odpowiednie organy określone w art. 13 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. W jednym przypadku Kierownik USC nieprawidłowo obliczył termin ostateczności decyzji.

Losowa kontrola dokumentacji związanej z wydawaniem odpisów aktów stanu cywilnego wykazała, iż w podaniach wnioskodawcy nie zawsze wskazywali stopień pokrewieństwa z osobą o której odpis występowali. Ponadto na części podań brakowało daty wpływu do USC oraz potwierdzenia odbioru odpisu przez wnioskodawcę.

Księgi stanu cywilnego w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wasilkowie są należycie zabezpieczone przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich.

Mając na względzie powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. powoływanie w decyzjach podejmowanych na podstawie ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego aktualnego publikatora ww. aktu prawnego;
2. przestrzeganie zasad kierujących transkrypcją. Należy bowiem pamiętać, że transkrypcja polega na wiernym przeniesieniu danych z odpisu aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do księgi polskiej w zakresie wymaganym przez prawo polskie;
3. przestrzeganie zasady wynikającej z *art. 21 ust. 2 prawa o asc*, tj. wpisywanie wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego na podstawie ostatecznych decyzji;
4. przestrzeganie zasady określonej w § 9 rozporządzenia, tj. aby dokumenty wystawione w języku obcym składane w związku z dokonywaniem czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, przyjmowane były wraz z ich urzędowym tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego lub polskiego konsula;
5. przestrzeganie w prowadzonych postępowaniach administracyjnych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego - w szczególności art. 61 § 4 dotyczącego zawiadamiania o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz wyrażonej w art. 10 § 1 zasady czynnego udziału stron w każdym postępowaniu. Brak bowiem udziału strony bez jej winy w jakimkolwiek stadium postępowania stanowi podstawę do jego wznowienia na wniosek strony – art. 145 § 1 pkt 4 w zw. z art. 147 Kpa. Jednocześnie w wydawanych decyzjach należy uwzględniać wszystkie strony biorące udział w postępowaniu;
6. egzemplarze decyzji wysyłane stronom za pośrednictwem poczty – powinny być wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, w przypadku odbioru decyzji przez strony w lokalu urzędu stanu cywilnego – fakt ten powinien być potwierdzany na egzemplarzu decyzji pozostającej w aktach zbiorowych;
7. zwrócenie uwagi aby w sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez pełnomocnika, fakt ten był odzwierciedlany w decyzjach wydawanych przez Kierownika USC;
8. powoływanie w decyzjach dotyczących uzupełnienia aktów urodzenia właściwej podstawy prawnej, czyli art. 36 Prawa o aktach stanu cywilnego;
9. w aktach małżeństw, sporządzanych na podstawie decyzji podejmowanych w trybie art. 73 ust. 1 prawa o asc należy nanosić w sposób precyzyjny wzmiankę dodatkową o nazwiskach małżonków i dzieci pochodzących z tego małżeństwa, tj. z powołaniem odpowiednich przepisów prawa;
10. podjęcie czynności mających na celu sprostowanie decyzji Nr USC.5352.37.2012 z 27.08.2012 w zakresie numeru aktu małżeństwa podlegającego sprostowaniu;
11. podjęcie czynności mających na celu sprostowanie oczywistego błędu pisarskiego w decyzji dotyczącej uzupełnienia aktu urodzenia Nr 16/2012 w zakresie błędnej daty (została wpisana data wydania decyzji – „03.08.2012”, natomiast wniosek o umiejscowienie i uzupełnienie aktu złożony został dnia 14.08.2012 r., decyzja o umiejscowieniu zagranicznego aktu urodzenia wydana została dnia 20.08.2012 r.);
12. podjęcie czynności mających na celu uzupełnienie aktu urodzenia Nr 27/2012 o brakujące dane – zgodnie z żądaniem wnioskodawcy;
13. umieszczanie na wpływających do USC wnioskach dotyczących wydania odpisów aktu stanu cywilnego dat ich wpływu oraz sprawdzanie i odzwierciedlanie we wnioskach o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego czy wnioskodawcy, ubiegający się o wydanie odpisu są uprawnieni do jego otrzymania na podstawie art. 83 prawa o asc;
14. w prowadzonych postępowaniach należy rozróżniać instytucję pełnomocnika i pełnomocnika do doręczeń; bowiem zakres umocowania osoby wskazanej jako pełnomocnika do doręczeń ogranicza się wyłącznie do odbioru pism i nie jest on uprawniony do dokonywania jakichkolwiek czynności i składania jakichkolwiek oświadczeń w imieniu osoby, która go wskazała;

15. należy przestrzegać zasady, aby decyzje dotyczące uzupełnienia i/lub sprostowania aktów stanu cywilnego nie były podejmowane przed wpisaniem tych aktów do ksiąg stanu cywilnego;
16. podjęcie czynności mających na celu uzupełnienie aktu małżeństwa Nr 55/2012 o drugie imię matki kobiety zawierającej związek małżeński.

Odstępuje się natomiast od wydania zaleceń pokontrolnych w sprawie sprostowania aktu urodzenia Nr 16/2012 w pozycji dot. miejsca urodzenia, tj. z „Antwerpia” na „Antwerpen”, aktu urodzenia 20/2012 w pozycji miejsce urodzenia tj. z „Londyn” na „London” oraz aktu małżeństwa Nr 3/2012 w pozycji miejsce zawarcia związku małżeńskiego, tj. z „Nowy Jork” na „New York”, ponieważ Kierownik USC w Wasilkowie podjął w tym zakresie stosowne czynności.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań lub wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Władysław Gawkowski
Dyrektor Wydziału
Spraw Cywilnych i Cudzoziemców

POLECONY

Za zwrotnym potwierdzeniem
odbioru

OGÓLNA

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

2013.05.21
Dorota Romanowicz

2013 -05- 2 1